

Mieczysław Haftka, Leon Jan Łuka

Tczew - Stare Miasto. Sektor C

Informator Archeologiczny : badania 15, 204-205

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanowisko położone jest ok. 1,2 km na wschód od południowego krańca wsi Ścigów, na terasie Potoku Rzymkowickiego, ok. 250 m od drogi Strzeleczki-Ścigów. Badane stanowisko położone jest na krawędzi aktualnie użytkowanej zwirowni.

Stanowisko zostało zlokalizowane w trakcie badań powierzchniowych przeprowadzonych w 1979 roku. Na przełomie grudnia i stycznia 1979/80 roku przeprowadzono tu krótkotrwałe badania ratownicze pod kierunkiem K. Macewicza z ramienia WKZ w Opolu.

W miesiącach lipcu i października 1981 r. przebadano teren o powierzchni ok. 3 arów. W trakcie badań odsłonięto 55 obiektów nieruchomych: 1 obiekt mieszkalny, 13 jam gospodarczych i 4 paleniska. Pozostałe obiekty stanowiły ślady po słupach.

W trakcie badań pozyskano znaczną ilość materiału zabytkowego w postaci licznych fragmentów naczyń glinianych, kilku przedmiotów żelaznych, polepy oraz większej ilości brył żużlu mogących świadczyć o miejscowej proveniencji znalezionych wyrobów żelaznych. Ceramika jest dość starannie wykonana. Część naczyń zdobiona jest ornamentem w postaci dołków palcowych, wielokrotnych linii falistych oraz motywów wykonanych grzebykiem. Przedmioty żelazne reprezentowane były m. in. przez noże, grot oraz prawdopodobnie dłucho. W jednej z jam znaleziono obok zabytków wczesnośredniowiecznych brązową zapinkę z okresu rzymskiego.

Na szczególną uwagę zasługuje obiekt nr 6, w ramach którego wystąpił zespół jam obejmujący 1 obiekt mieszkalny, 3 paleniska, kilka jam gospodarczych, a także "śmietniki" /skupiska skorup, kości, polepy i żużlu/. Obiekt mieszkalny składał się z 2 części. W jednej z nich znajdowało się palenisko o konstrukcji kamiennej, porytej wyraźnie odcinającą się od podłoża warstwą spalenizny. Wypełnisko obiektu zawierało oprócz ceramiki żelazne przedmioty /m. in. noże/ i kości zwierzęce.

Wstępna analiza materiału zabytkowego wykazała, że czas trwania osady przypada na późną fazę okresu wczesnośredniowiecznego.

Materiały znajdują się w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu

Badania ze względu na stałe zagrożenie stanowiska będą kontynuowane.

TCZEW - Stare Miasto
Sektor C

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadził mgr Mieczysław Haftka pod kierunkiem doc. dr. hab. Leona Jana Łuki. Finansował Urząd Miasta w Tczewie. Pierwszy sezon badań, Osada miejska /poł. XIII w. /, klasztor dominikanów, /k. XIII do pocz. XIX w. /.

W dwóch wykopach /2 x 4 i 2 x 5 m/ w obrębie częściowo zachowanej zabudowy klasztoru dominikanów, odsłonięto fragmenty kilku obiektów murowanych o różnej chronologii. Najwcześniejszym zdaje się być fundament kamienno-ceglanego muru obronnego /?/ posadowiony wzdłuż krawędzi stromej skarpy nadwiślańskiej. Koresponduje on z wieżyczką obronną "wkomponowaną" w prezbiterium kościoła poddominikańskiego, jak również z budynkiem obecnej zakrystii, noszącej także cechy architektury 2 połowy XIII wieku. Mur ten został świadomie, planowo rozebrany, przypuszczalnie w XIX wieku.

Odsłonięto także, na niewielkim odcinku, fragment kamienno-ceglanego muru należącego przypuszczalnie do północnego skrzydła czworoboku klasztornego. Został on posadowiony w warstwie kulturowej, którą roboczo datuje się na XIV/XV wiek. Najniższy poziom stanowiły warstwy zawierające materiał ceramiczny z XIII w. i zalegały bezpośrednio na calcu. Materiał ruchomy liczny, stanowią głównie fragmenty ceramiki, kafli, gwoździ. Znalaziono także 1 brakteat guziczkowy, krzyżacki z XIV wieku. Licznie występował materiał budowlany w postaci cegieł gotyckich i detalu architektonicznego. W inwentarzu poszczególnych warstw /w nikłym procencie/ występowały fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej, XI-XII w., jak również neolityczne odłupki krzemienne.

Badania będą kontynuowane.

TULIGŁOWY, gm. Rokietnica
woj. przemyskie

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadziła dr hab. Maria Cabalska, Finansował UJ i Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyślu. Siódmy sezon badań, Wielkie wieloczołnowe grodzisko wczesnośredniowieczne VIII-XI wiek.

W 1981 r. kontynuowano badania grodu właściwego koncentrując wysiłki na poszukiwaniu dalszych chat fazy starszej, ustaleniu nawarstwień faz starszej i młodszej pod wałem okrężnym, odsłanianiu dalszych budynków zabudowy grodu otoczonego potrójnymi ciągami wałów.

Faza starsza: na terenie trzech wykopów usytuowanych we wschodnim narożniku wału odsłonięto prawie w całości chatę ziemiankę wgłębianą w calec na 1 m o wymiarach 6,3 x 4,7 m. Ognisko usytuowane w zachodniej części chaty posiadało palenisko pokryte rozwleczonymi kamieniami. Długość chaty wyznaczono na podstawie śladu po słupie zachowanym w profilu północnym wyk. IV/1981. Profile i poziomy pozwalają na rekonstrukcję ziemianki wkopanej w calec, której ściany nie posiadały obudowy. Odsłonięty słup wiąże się z konstrukcją dachu. W ziemiance znaleziono grubościenną "białopodobną" ceramikę, nóż żelazny, 4 ułamki prętów, 3 źle zachowane grociki oraz 4 gładziki kamienne. Stanowi ona trzeci budynek mieszkalny zaliczony do fazy starszej.